USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Lenky Krupičkové a Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **M. I.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 9. 2022, č. j. 62 Az 35/2021-53,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ladislava Bárty **se určuje** částkou 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 7. 2021, č. j. OAM-509/LE-BA04-HA12-2019, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek relevantních informací o zemi původu. Zabýval se rovněž všemi rozhodnými okolnostmi. Ve shodě s ním dospěl krajský soud k závěru, že tyto nelze podřadit pod žádný ze zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Poukázal zejména na rozporná tvrzení žalobce o důvodech jeho odchodu z vlasti a na okolnosti, za nichž v ČR požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný podle něj rovněž správně vyhodnotil, že občané Pákistánu mají možnost vyhledat tam bez ohledu na svou náboženskou příslušnost ochranu před

protiprávním jednáním soukromých osob. Žalobce přitom neuvedl žádné pádné argumenty, proč této možnosti nevyužil.

III.

[3] Proti rekapitulovanému rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Její přijatelnost spatřuje v tom, že se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít vliv na jeho hmotněprávní postavení. Nezohlednil totiž argumenty stěžovatele a to, že mu ve vlasti hrozí újma z důvodu pronásledování ze strany třetích osob spojeného s nemožností nalézt ochranu u pákistánských úřadů. Poukázal na to, že jeho život ohrožuje rodina přítelkyně pro porušení náboženských pravidel paštunské komunity spočívajících v zákazu styku s dívkou bez souhlasu rodiny. Nebylo přitom hodnověrně doloženo, že Pákistán je schopen poskytnout mu dostatečnou ochranu před touto újmou. Neexistuje tam totiž účinný právní systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících způsobení vážné újmy. Nelze po něm tedy požadovat, aby v Pákistánu setrvával a obracel se se svými problémy na příslušné úřady. Vraždy ze cti jsou praktikovány relativně často a stíhány spíše výjimečně a velmi laxně, zvlášť v kmenových komunitách. Poukázal v tomto ohledu na jednu ze zpráv založených ve spise, která popisuje ohrožení žen vraždami ze cti a z níž podle něj plyne, že pachatelé zůstávají nepotrestáni. Podle stěžovatele rovněž nelze rozpory v jeho výpovědích označit za podstatné. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na obsah správního spisu a svá podání. Podle něj je jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu v souladu s právními předpisy. Z toho, že se krajský soud ztotožnil s jeho závěry, nelze dle žalovaného dovozovat, že se soud námitkami stěžovatele nezabýval a nepodrobil hodnocení žalovaného vlastním úvahám. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně ji zamítl pro její nedůvodnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, o nichž rozhodoval před krajským soudem specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v tom, že krajský soud oslyšel jeho argumenty stran újmy, jež mu hrozí v Pákistánu z důvodu pronásledování ze strany rodiny dívky, s níž se stýkal v rozporu s místními náboženskými pravidly. Nesouhlasí s tím, že by před hrozbou zabití nalezl efektivní ochranu u pákistánských úřadů s ohledem na jejich přístup ke stíhání vražd ze cti.

[9] Otázkou hrozby vážné újmy ze strany soukromých osob se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně. V rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, dospěl k závěru, že soukromé osoby mohou být původci jak pronásledování (§ 12 zákona o azylu), tak vážné újmy (§ 14a zákona o azylu); obdobně též např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 5 Azs 66/2008, sp. zn. 5 Azs 50/2008, sp. zn. 6 Azs 22/2011, sp. zn. 1 Azs 86/2008, či sp. zn. 5 Azs 40/2009. Podle ustálené judikatury pak to, že je původcem vážné újmy čistě nestátní subjekt, neznamená, že se žadatel o mezinárodní ochranu musí vždy obrátit na poskytovatele ochrany. Pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuují) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel (blíže viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48, ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, či ze dne 1. 11. 2007, č. j. 7 Azs 65/2007-47). Jak přitom vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008-70, břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele.

[10] Stěžovatel neoznačil žádné relevantní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na to, že by jednání ze strany státních orgánů vůči jeho osobě bylo jakkoli předurčené. Funkčnost ochrany v zemi původu navíc v průběhu řízení vylučoval z rozličných (a současně zcela obecných a čistě spekulativních) důvodů. Zatímco při prvním pohovoru tvrdil, že se na policii neobrátil proto, že by jej odkázala na soud, při druhém pohovoru uváděl, že je policie zkorumpovaná, nedá se jí věřit a mohla by jej vydat za úplatek rodině jeho přítelkyně. V žalobě i kasační stížnosti pak stěžovatel dovozoval nefunkčnost ochrany z obecných informací, jakož i z informací nijak s jeho osobou nesouvisejících. Nijak tedy neprokázal, že v jeho konkrétním případě by státní orgány, pokud by se na ně obrátil, násilné jednání příbuzných jeho přítelkyně či jeho rodiny schvalovaly, tolerovaly či je přímo podporovaly. Ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným přitom vyplývá opak. Podle nich jsou činy, které jsou spáchány na ženách ve jménu tradičních praktik, klasifikovány jako trestné, a policie proti nim zakročuje i díky zvýšené pozornosti, která je této problematice věnována ze strany sdělovacích prostředků (zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 30. 3. 2021 o dodržování lidských práv v Pákistánu v roce

2020 zmiňuje konkrétní případ, jenž byl ze strany policie navzdory protestům kmenových vůdců a místních činitelů promptně vyšetřován). Zákon z roku 2016, který byl přijat jako reakce na vraždu ze cti spáchanou na mladé pákistánské celebritě, ukládá soudcům odsoudit na doživotí či na 25 let i vrahy ze cti, kterým bylo odpuštěno a kteří dosud mohli trestu unikat (zpráva ČTK z 27. 9. 2019). Rovněž zastupitelský úřad v Islámábádu potvrdil, že občané Pákistánu včetně příslušníků náboženských menšin mohou v případě protiprávního jednání vyhledat ochranu u policie, případně federálních bezpečnostních složek, či se obrátit na okresní soud, který může nařídit policejní ochranu, případně ochrannou vazbu. Proti postupu policie lze podat stížnost na Ministerstvu pro lidská práva, na úřadu federálního či provinčního ombudsmana a na státní komisi pro lidská práva, která je odpovědná přímo parlamentu (informace MZV ČR ze dne 30. 4. 2021). Nutno také podotknout, že zprávy o zemi původu zmiňují zločiny ze msty v souvislosti s postavením žen, nikoliv mužů. Již v usnesení ze dne 10. 10. 2019, č. j. 5 Azs 7/2019-38, pak Nejvyšší správní soud na podkladě obdobného azylového příběhu (obava o život z důvodu msty ze strany příbuzného) k situaci pákistánského soudního systému uvedl, že „*zákon zaručuje nezávislost soudnictví, ale soudnictví často bylo vystaveno vnějším vlivům, jako jsou strach z odvety extremistických živlů v případech souvisejících s terorismem nebo rouháním a veřejná politizace vysoce sledovaných případů; média i veřejnost obecně považují vyšší soudy a Nejvyšší soud za důvěryhodné. Ze stěžovatelem popsaných okolností nic nenasvědčuje tomu, že by orgány v zemi původu nebyly schopny, či ochotny poskytnout ochranu před vážnou újmou způsobenou soukromými osobami (nestátními subjekty).*“

[11] Ani Nejvyšší správní soud pak nemohl přehlédnout nemalé rozpory v obsahu výpovědí stěžovatele týkající se zejména průběhu a okolností jeho odchodu z Pákistánu a tvrzeného důvodu pro tento krok, jakož i zcela zjevnou snahu o gradaci azylového příběhu (blíže viz str. 10 rozhodnutí žalovaného).

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[14] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven advokát, který jej zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovený advokát učinil ve věci jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V souladu

s ustanovením § 7 a § 9 advokátního tarifu činí běžně odměna za takový úkon 3 100 Kč. Dále ustanovenému zástupci náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Zástupce nedoložil, že by byl plátcem DPH, odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tedy činí celkem 3 400 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. února 2023

David Hipšr
předseda senátu